

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Het spook van Weimar: een democratie in crisis

Blommestijn, R.

Citation

Blommestijn, R. (2022, April 12). *Het spook van Weimar: een democratie in crisis*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3303445>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3303445>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Stellingen behorende bij het proefschrift *Het spook van Weimar. Een democratie in crisis van Raisa Blommestijn*

1. Het Duitse rechtspositivisme, het zogenaamde wetspositivisme, werkte – in tegenstelling tot het Engelse rechtspositivisme – het credo ‘bevel is bevel’ in de hand.
2. De legalistische rechtstheorie van Hans Kelsen, die democratie met wetenschap vergelijkt en geen waardeoordeel levert over de verschillende deelnemers aan het democratisch spel, biedt in de context van de Weimarrepubliek geen aanknopingspunten tot het verdedigen van de democratische staatsvorm tegen een vijandige overname.
3. De rechtstheorie van Carl Schmitt biedt, in de context van de Weimarrepubliek, een rechtvaardiging voor de Rijkspresident om snel op te treden wanneer de democratie wordt bedreigd maar biedt geen garantie dat diezelfde Rijkspresident zich niet tegen de democratie keert.
4. De vorming van een democratische cultuur, zoals voorgestaan door Hermann Heller en Rudolf Smend ten tijde van de Weimarrepubliek, biedt aanknopingspunten tot het voorkomen van de ondergang van de democratie, maar in de context van de Weimarrepubliek bleek het vormen van een dergelijke democratische cultuur onmogelijk.
5. Democratie betekent niet alleen de heerschappij van de meerderheid, maar ook het vertegenwoordigen van de minderheid.
6. Een rechtstheoretische analyse van de Weimarrepubliek toont nogmaals aan dat vrijheid van meningsuiting essentieel is voor het bestaan en voortbestaan van een democratie.
7. Hermann Hellers inzicht inzake de funderende principes van het recht, namelijk de gemeenschappelijke wil vormen die ten grondslag ligt aan de democratische instituties, biedt belangrijke inzichten voor een rechtstheoretische verdedigingslinie van de democratie.
8. De opstellers van de Weimargrondwet waren te veel gefocust op het ‘gevaar’ van de wetgevende macht (het parlement) en te weinig met het ‘gevaar’ van de uitvoerende macht (de Rijkspresident) met het gevolg dat er naar de opvattingen van Max Weber een *Führerdemokratie* werd gevestigd.

9. In tegenstelling tot de Weimardemocratie waren zowel het nazisme als het communisme in staat een groter (maar destructief) verhaal te verkopen aan de bevolking, hetgeen ertoe leidde dat steeds meer burgers zich tegen de Weimardemocratie keerden en zich aansloten bij het revolutionair of contrarevolutionair verzet.

10. Het leven in een vrij en democratisch land mag nooit als vanzelfsprekendheid worden aangenomen.